

Podgórze

Ook van deze wijk, ten zuiden van de Wisła, is de geschiedenis nauw verbonden met de Holocaust. In maart 1941 werd hier het met prikkeldraad van de rest van de wereld afgescheiden Krakauer getto opgericht. Een monument op het **Plein van de Gettohelden** (► G/H 9) getuigt van de geschiedenis van het getto (► G/H 9), net als het nieuwe museum dat is gehuisvest in de **Schindlerfabriek** (► H 9), bekend geworden door de film *Schindlers List* van Steven Spielberg.

Kleparz

Net als Kazimierz was ook Kleparz oorspronkelijk een zelfstandige stad. Ze werd in de 14e eeuw ten noorden van de Oude Stad gesticht, en in 1791 bij Krakau ingelijfd. Het representatieve middelpunt is het **Matejkoplein** (► E 3) met het Grunwaldmonument en de Florianuskerk. Maar 'het leven' speelt zich af rond de **Rynek Kleparski** (► E 3). Elke ochtend is daar de traditionele groente- en fruitmarkt.

Zwierzyniec

De naam van het ten westen van de stad gelegen **Zwierzyniec** (dierententoonstelling; ► A 5-7) herinnert aan het feit dat hier vroeger wilde dieren in de wouden leefden. Tot op heden heeft de wijk zijn landelijke karakter behouden. De **Łoniaweiden** (► A 5), waar 's zomers veel gepicknickt wordt, zijn zo ruim dat de paus hier tijdens zijn bezoek het publiek toesprak. Nog westelijker vindt u het stadsbos **Las Wolski** (► ten westen van A 5) met de **dierentuin**.

Nowa Huta

Nowa Huta (► ten oosten van H 4) vormt een groot contrast met de Oude Stad; na 1945 ontstond de stad op de tekenafel: een utopisch architectonisch ontwerp, waarvan de infrastructuur nog steeds intact is. Veel inwoners van Krakau benijden de bewoners van Nowa Huta vanwege het vele groen. In het hart van de socialistische modelstad werd al in 1977, tegen de heersende stroom in, een kerk gesticht.

Krakau heeft zeker honderd kerken. Hier de Andreaskerk en de Petrus en Pauluskerk

1 Het mooiste plein van Polen – Rynek Główny

Kaart: ► D/E 4/5; Oriëntatiekaartje: blz. 33

Vervoer: Tram: plein Wszystkich Świętych, nr. 1, 8, 18, 71, 79

'Als ik op de Rynek ben, dan heb ik het gevoel niets belangrijks in de wereld te missen,' zo luidt een gevleugelde uitspraak van de Krakauers. Het is alsof het plein haar weidsheid en schoonheid op al haar passanten overdraagt. Hun tred wordt lichter, hun ogen nieuwsgieriger. Rond het plein ligt een groot aantal terrassen. De ideale plek om naar het stadsgewoel te kijken en wat te flirten.

Op de Rynek Główny (Grote Markt) komen alle straten van de stad samen. Het plein meet 200 bij 200 m en is daarmee een van de grootste pleinen van Europa; vergelijkbaar met het San Marcoplein in Venetië. Al in de 13e eeuw vonden hier allerlei belangrijke zaken plaats: er werd hier geloofd en geboden, gezongen en getwist. Hier beleeft u volkstheater in de zuiverste zin van

het woord: niets is museaal, het verleden is springlevend! Voor het Historisch Museum staan een paar rijtuigen die zo uit de Habsburgse tijd zouden kunnen stammen. Vlak bij een fontein ravotten honderden duiven – volgens de legende zijn ze betoverde ridders in afwachting van hun bevrijding.

Blikvanger: de Lakenhallen

Midden op het plein staat de bazaarachtige **Lakenhal** (Sukiennice). Arcaden en attieken, gouden koepels en mascaronen geven het geheel een wat excentrieke sfeer. Ooit werd hier koopwaar uit alle landen van de wereld verhandeld, tegenwoordig vindt u onder de 100 m lange, schemerig verlichte gewelven Poolse kunstnijverheid: fraai Silezisch kristalglas, handgebreide schapenwollen truien uit de Tatra en Baltisch barnsteen (zie blz. 107). Onder de arcaden wisselen winkeltjes en cafés elkaar af.

4 Monumentaal en geheimzinnig – Wawelburcht en Wawelkathedraal

Kaart: ► C-D 7; Oriëntatiekaartje: blz. 44

Vervoer: Tram: Wawel, nr. 8, 10, 18, 71, 78

Wat het Praagse Hradčany voor de Tsjechen is, is de Wawel voor de Polen. Imposant troont de burcht op een kalkrots boven de Wisła – een centrum van wereldlijke en geestelijke macht. Hier lieten Poolse koningen zich kronen en vanuit hier regeerden zij het land. Voor de meeste Polen geldt de burcht als heiligdom en een echte Pool moet ten minste eenmaal in zijn leven een pelgrimage naar de Wawel maken.

De meeste bezoekers komen van de kant van de Oude Stad. Een promenade voert de burchtheuvel op. Op een bakstenen muur staan de namen van ieder die zijn leven heeft gelaten bij de restauratie van de Wawel. Hoog te paard brengt nationale held **Tadeusz Kościuszko** ¹ zijn groet, met opgeheven arm. Het ruitersstandbeeld steekt donker af tegen de Krakause

hemel. Eenmaal boven ontvouwt zich een parkachtig plateau-landschap. In het noordoosten staat de koninklijke burcht, in het noordwesten de kathedraal; in het zuiden vindt u het informatiekantoor en de entree.

Waardige rustplaats

Van 1320 tot 1764 lieten de Poolse koningen zich in de **Wawelkathedraal** ² kronen – en hier werden ze ook bijna allemaal bijgezet. Het godshuis verenigt alle stijlen van middeleeuwen tot de moderne tijd: aan de buitenkant met gotische torens, gouden renaissancekoepels en barokbaldakijnen. In het driebeukige interieur zet de variatie in stijlen zich voort. Op een centrale plaats staat de zilveren reliekschrijn van Stanisław, de in 1079 vermoorde, later heiligverklarde Krakauer bisschop (zie blz. 59). Enkele kapellen zijn vanuit kunshistorisch oogpunt interessant. Rechts van de hoofdingang werd

café is te vinden in een van de oudste boekwinkels van Europa (sinds 1610)... aan het eind van een lange smalle gang.

Sfeervol achteraf – Meho Cafe & Bistro: ■ B 4, ulica Krupnicza 26, www.muzeum.krakow.pl, di.-zo. 10-16 uur. Dit etablissement weet lang niet iedereen te vinden. Het is een sfeervol tuin-café achter het huis van de Jugendstil-kunstenaar Józef Mehoffer (zie blz. 77). In deze oase van rust kun je op je gemak een mooi boek lezen.

Met een tuin – Mleczarnia: ■ F 8, ulica Meiselsa 20, www.mle.pl, dag. 10-2 uur. Deze melkerij is vooral in de zomer populair: u zit onder fruitbomen

op rotan- en houten stoelen of in een strandkorf onder het genot van gebak en kleine hapjes. Soms is er livemuziek.

Een klassieker – Noworolski: ■ kaart 2, D 5, Sukiennice, Rynek Główny 1, tel. 12 422 47 71, www.noworolski.com.pl, dag. 9-24 uur. Dit café ten oosten van de Lakenhal is een vlaggenschip van de Krakauer koffiehuiscultuur: in de rode zaal peinsde Lenin over staatsvorming en revolutie, terwijl Wyspiański zich in de groene zaal verdiepte in de theaterbespreking voor de provinciale pers. Tegenwoordig lijkt het café wat ingedut. Het wat oudere publiek geniet van gebak met uitzicht op het Mickiewiczmonument. 's Zomers kunt u ook buiten zitten.

Noworolski, een van de vlaggenschepen van de Krakauer koffiehuiscultuur

